

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Ділова етика та соціальна відповідальність бізнесу»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організації і адміністрування»

Рік навчання: 1, семестр: 2

Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання: українська

Лектор навчальної
дисципліни

Гоголя Ольга Петрівна, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського

Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

gogulya.o.p@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1274>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення й системи спеціальних знань у сфері ділової етики та соціальної відповідальності бізнесу, що дозволяють успішно адаптуватися до середовища під час навчання, на робочому місці, у різних колективах, а також у процесі керівництва людьми; набуття відповідних професійних компетенцій для формування та реалізації соціально відповідальної поведінки на засадах етичних норм, створення цілісної системи соціально-етичного управління бізнес-процесами в організації. Завданнями навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань сутності основних понять ділової етики та соціальної відповідальності бізнесу; розуміння системи цінностей, поглядів, норм поведінки ділових людей; формування вмінь щодо налагодження цивілізованих ділових стосунків у бізнес-середовищі та суспільстві в цілому; набуття практичного досвіду використання методичних підходів щодо забезпечення етичної поведінки, реалізації соціально відповідальних проєктів; оволодіння прийомами та нормами розв'язання практичних ситуацій, вирішення етичних проблем ділового життя, налагодження ділових стосунків зі стейкхолдерами; ознайомлення з формами психологічного контролювання та регулювання бізнесової діяльності; розкриття особливостей та правил формування корпоративної етики, кодексу етичної поведінки бізнесмена, підприємця, менеджера.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Теоретичні аспекти ділової етики та її роль в управлінні	2/2	Розуміти моральні засади людських відносин, закономірності розвитку, структури та взаємозв'язку явищ і процесів бізнесу з точки зору етики; принципи застосування етичних норм у бізнесі. Знати сутність етики як регулятора людської поведінки. Розуміти предмет ділової етики, її значення та основні поняття. Вміти аналізувати й оцінювати діяльність підприємств як етичних і соціально-відповідальних суб'єктів; формувати уявлення щодо зміни форм етики на сучасному етапі розвитку суспільства. Вміти виявляти суть порушення етики бізнесу в контексті глобальних проблем сучасності. Розуміти значення корпоративної культури, її видів, форм, структури, як основи ефективного етичного управління. Вміти застосовувати методи морального впливу керівника на працівників організації враховуючи мотиви і цінності людини. Розуміти та дотримуватись правил мовної культури.	Підготовка доповідей, презентацій до семінарського заняття. Виконання практичного завдання, самостійної роботи в elearn.	20
Тема 2. Етичні проблеми та порушення етики бізнесу сучасності	2/0			0
Тема 3. Корпоративна етика і культура. Етика відносин із зовнішніми діловими партнерами	2/2			20
Тема 4. Етика бізнесу в організації. Бізнес-етикет: сутність та правила	2/0			
Тема 5. Імідж ділової людини	2/2			20
Тема 6. Етичні норми ділового спілкування. Організація й проведення ділових комунікативних заходів	2/0			0
Тема 7. Академічна доброчесність як прояв ділової етики	2/2			10
Тест до модуля 1				30
Разом за змістовим модулем 1	14/8			100

Змістовий модуль 2				
Тема 8. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності	2/0	Знати суть та значення соціальної відповідальності, чинники внутрішнього і зовнішнього середовища соціальної відповідальності. Розуміти моделі соціальної відповідальності та вміти їх аналізувати, обґрунтовувати переваги та недоліки соціальної відповідальності. Знати механізм забезпечення впровадження ініціатив КСВ у бізнес-середовищі. Знати різновиди ініціатив українського бізнес-середовища. Вміти формувати організаційні структури з врахуванням підрозділів відповідальних за КСВ. Вміти виявляти загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ. Знати основні функції, кваліфікаційні вимоги, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з КСВ у компаніях. Розуміти суть соціального діалогу. Вміти аналізувати та оцінювати кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ. Знати принципи чесної конкуренції, етичної поведінки компаній щодо партнерів та соціально відповідального маркетингу; розуміти екологічні аспекти соціальної відповідальності, стандарти екологічного менеджменту (ISO 14001, 14000) Знати методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ; зміст, структуру і вимоги міжнародних стандартів звітності, особливості соціальної звітності в Україні. Знати інструменти реалізації соціальної відповідальності у механізмі управління розвитком аграрного соціуму	Підготовка доповідей, презентацій до семінарського заняття.	0
Тема 9. Ініціативи соціальної відповідальності бізнесу в Україні	2/0		Виконання практичного завдання, самостійної роботи в elearn.	0
Тема 10. Соціальна відповідальність в системі менеджменту організації. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	4/3		30	
Тема 11. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі	2/0		0	
Тема 12. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	2/2		20	
Тема 13. Соціальна відповідальність людини і держави. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами	2/0		0	
Тема 14. Формування механізму управління розвитком аграрного сектору України в контексті соціальної відповідальності бізнесу	2/2		20	
Тест до модуля 2				30
Разом за змістовим модулем 2	16/7		100	

Всього за навчальну роботу		70
Екзамен		30
Всього за курс		100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладачів, які забезпечують курс, за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових контрольних робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
2. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Троян А. В. Менеджмент: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 465 с.
3. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Троян А. В. Основи менеджменту, маркетингу та підприємництва: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт». 2018. 536 с.
4. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Троян А. В. Словник-довідник з менеджменту. Київ: ЦП «Компринт», 2016. 480 с.
5. Балановська Т. І., Троян А. В. Управління бізнесом: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 401 с. URL: <http://dglb.nubip.edu.ua:8080/handle/123456789/6194>
6. Балусева О.В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність: навчальний посібник Маріуполь: ДонДУУ, 2017. 284 с.
7. Гоголя О. П., Харченко Г. А. Менеджмент діяльності підприємств на ринку товарів і послуг: навчальний посібник для підготовки фахівців спеціальності 073 «Менеджмент». Київ: «ЦП «Компринт», 2018. 410 с.
8. Гоголя О.П., Кудінова І.П. Соціальна відповідальність бізнесу: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 2011. 176 с.
9. Григор'єва О.В.. Корпоративна соціальна відповідальність: навчально-методичний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 88 с.

10. Гришук В.К. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Львів. Львівський університет внутрішніх справ. 2012. 152 с.
11. Комарова К.В., Ковальчук Н.В. Соціальна відповідальність як складова стратегії розвитку бізнесу на підприємствах України. *Інноваційна економіка*. 2016. № 5-6. С. 25-30 URL: <http://212.1.86.13/jspui/handle/123456789/2470>
12. Лихолат С.М., Гапій І.Б. Етика бізнесу: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 367 с.
13. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
14. Професійна і прикладна етика : навчальний посібник / Т. Г. Аболіна та ін. ; за ред. Коцура В. П. Київ: Переяслав-Хмельницький, 2016. 314 с. URL: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/8989898989/1349/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%A0%D0%B8%D0%BA%20%D0%A1.%D0%9C..pdf?sequence=1&isAllowed=y>